

Nr 201

Av herrar Stenberg och Magnusson i Borås, om upphävande av andra punkten i anvisningarna i 29 § kommunalskattelagen.

De ändringar av företagsbeskattningen som beslöts av 1955 års riksdag berörde också de av företagen bildade pensionsstiftelserna. I syfte att förhindra eventuellt missbruk beslöts att de s. k. fria pensionsstiftelserna skulle ställas under länsstyrelsens tillsyn. Stiftelsens kapital och avkastning får endast användas till pensioner på grund av tjänst. För rätt till avdrag vid taxeringen för avsättning fordras att bindande pensionsutfästelser lämnats, och avdrag får inte göras med högre belopp än som erfordras för att jämte framtida avgifter säkerställa dessa utfästelser.

Givetvis finns intet att invända mot bestämmelser som innebär en garanti för att pensionsstiftelsernas medel användes för det avsedda ändamålet. 1955 års beslut innebar emellertid därutöver förbud för avdrag för avsättningar beträffande en betydande grupp inom företagsamheten verk samma personer, som har inkomst av tjänst. Sådant avdrag får nämligen inte göras för pensionering av i familjebolag anställd, som genom eget eller anhörigs innehav av aktier har ett avgörande inflytande i bolaget, ej heller för pensionering av efterlevande till denne. Bestämmelsen gäller också i tillämpliga delar för ekonomiska föreningar.

Som motivering för detta förbud angavs att möjligheterna till missbruk erfarenhetsmässigt vore störst i familjeföretagen. Enligt vår bestämda uppfattning innebär emellertid de synnerligen skärpta allmänna bestämmelserna beträffande pensionsstiftelser en fullt tillräcklig garanti mot sådana missbruk. Avsättning får inte göras med större belopp än vad som motsvarar en på grund av bindande utfästelse redan intjänad pensionsrätt, och taxeringsmyndigheterna har möjlighet att tillse att avsättningarna begränsas till att avse pension, som icke överstiger vad som med hänsyn till vederbörandes arbete i bolaget kan anses skäligt.

De nuvarande bestämmelserna innebär en diskriminering av familjebolagen i förhållande till de mera opersonliga kapitalsammanslutningarna. Familjebolagen är av så stor betydelse för vårt näringsliv och för det ekonomiska framåtskridandet, att det bör vara statsmakterna angeläget att inte genom diskriminerande bestämmelser i olika hänseenden hämma uppkomsten av och försvåra driften för sådana företag. Det måste anses stötande att en i ett familjebolag arbetande aktieägare inte kan beredas pension på samma sätt som övriga i företaget anställda.

Som en belysning av den från allmänna synpunkter synnerligen otillfredsställande utformningen av 1955 års bestämmelser kan nämnas att ett familjebolag enligt dessa kan ha rätt att från en före 1956 bildad pensionsstiftelse utbetala pension till huvuddelägaren men inte har rätt att till stiftelsen avsätta medel för dennes pensionering.

Enligt vår uppfattning bör familjebolag ha rätt att vid taxeringen få avdrag för avsättning till pensionsstiftelse även för varje delägare i företaget, vilken innehar verklig tjänst i detsamma. Denna uppfattning grundar sig på uppfattningen att likhet bör föreligga i fråga om pension för alla i ett företag anställda.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att fjärde stycket av punkt 2 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen måtte utgå.

Stockholm den 27 januari 1959

N. Stenberg

Tage Magnusson

i Borås